

Justícia deixa morir un ancià a la presó de Lledoners

Lluís Dalmau, amb 73 anys i un estat de salut molt precari, va morir la setmana passada al centre penitenciari sense que ni l'administració ni la justícia es preocupessin d'ell

Infermeria de Lledoners. Foto: Departament de Justícia

El passat 23 de març, moria a la seva cel·la del Centre Penitenciari Lledoners Lluís Dalmau Albert, de 73 anys, empresonat feia disset mesos per un delictes fiscal comès setze anys enrere. Amb una pensió de 600 euros, no va poder fer front a la fiança civil que li hauria obert la porta a un altre tractament penitenciari, i va ingressar com a pres de segon grau -és a dir, sense permisos- per complir una condemna de sis anys.

La parella sentimental del pres mort, N.H., relata com va viure els últims temps el seu company al centre penitenciari: ?Malgrat que el metge de la presó havia reconegut que tenia un alt risc de morir, el Lluís seguia greu a la seva cel·la, i va caldre que tingués vòmits amb sang i desmais perquè els funcionaris reaccionessin?.

La situació feia mesos que s'allargava. N.H. havia enviat cartes arreu, dues a la recent estrenada consellera de Justícia, Pilar Fernández Bozal (<http://www.grupnaciodigital.com/redaccio/arxius/documents/1301412358CARTABOZAL.pdf>), el 23 de febrer i el 22 de març, només un dia abans que morís el pres. En les missives li demanava que intervingués perquè el seu company pogués ser traslladat a un hospital penitenciari on estigués ben atès. No va rebre resposta, només el segell de registre d'entrada de la Generalitat. ?Va morir abandonat a la seva cel·la, a la presó no se'l va tractar com una persona mai?, sentència.

?Pronòstic vital molt incert?

Després de diverses estades a l'Hospital Penitenciari de Terrassa, el 24 de gener de 2011, el coordinador mèdic de la presó adreçava un breu informe (<http://www.grupnaciodigital.com/redaccio/arxius/documents/1301415206InformeMedic.pdf>) al director del centre penitenciari per informar de l'estat de salut del pres. ?El pacient, des del seu ingrés a l'Hospital Penitenciari de Terrassa, té patologies importants que afecten a múltiples òrgans, entre d'altres, IAM previs -infart agut de miocardi-, insuficiència cardíaca, deteriorament cognitiu, HTA -hipertensió arterial- i insuficiència renal?, i conclou que ?es tracta d'un malalt de 73 anys que ha presentat i podrà presentar descompensacions del seu estat de salut amb un pronòstic vital molt incert?.

Però malgrat l'evidència de l'estat de salut crític en què es trobava, el pres va ser retornat a la seva cel·la i va mantenir el tractament de segon grau. Aparentment, el fet que un intern torni a la cel·la o surti al carrer per motius de salut depèn del fet que a l'informe mèdic hi aparegui la paraula ?terminal?. En cas contrari, la institució penitenciària té les espatlles cobertes per tornar-lo a tancar.

És a dir que, legalment, el pacient no estava prou malalt com per a acollir-se a l'article 196 de la legislació penitenciària referent a la llibertat condicional dels septuagenaris i malalts terminals. Aquest article només s'aplica de forma directa a malalts ?molt greus? amb impediments ?incurables?, i estableix que ?quan els serveis mèdics del Centre considerin que concorren les condicions per a la concessió de la llibertat condicional per aquesta causa, ho posaran en coneixement de la Junta de Tractament, mitjançant l'elaboració d'un informe mèdic?.

La decisió de retornar-lo a la cel·la va ser ratificada per la Junta de tractament (<http://www.grupnaciodigital.com/redaccio/arxius/documents/1301412128JUNTADETRACTAMEN T.pdf>). Aquest grup revisa cada sis mesos la qualificació interna dels presos, i si s'escau, proposa un canvi de grau. En el cas de Lluís Dalmau, la Junta mai no va avaluar cap petició de concessió de tercer grau per causes humanitàries, és a dir, per raó d'un estat de salut greu, ja que "el centre penitenciari de Lledoners va considerar que tenint en compte els informes mèdics, no calia tramitar el tercer grau?", ha explicat la conselleria de Justícia a **Nació Digital**.

Diversos metges consultats assenyalen que es tracta d'un informe "ambigu perquè no concreta el grau de gravetat de les patologies que presenta el malalt, que seria el més lògic?", però tot i així, "és palès que és un malalt crònic amb patologies greus que eventualment poden descompensar-se, un fet que dóna una incertesa elevada sobre el seu pronòstic de vida. L'informe és interpretable, i per tant, pot generar dubtes sobre la decisió que van prendre els responsables de la presó?", sentencien aquestes fonts.

El centre podria haver actuat en favor del pres?

Advocats consultats que treballen habitualment amb casos similars al de Dalmau asseguren a **Nació Digital** que "hi ha maneres de treure un pres malalt i de més de setanta anys de la presó, i més quan no existeix perillositat ni possibilitat de reincidència. La pròpia Junta de Tractament, que depèn de la Generalitat i és qui atorga els graus de classificació dels presos, pot estudiar el cas. Si els serveis mèdics del centre penitenciari observen risc vital es pot iniciar la gestió corresponent amb el Jutge de Vigilància Penitenciària. Aquest jutge té la facultat d'aixecar el període de seguretat que tenen els presos amb condemnes de més de cinc anys per permetre que el fiscal concedeixi el tercer grau o la llibertat en qüestió d'hores?". Aquí entra en joc la humanitat del legislador i l'administració, emparada pel Codi Penal en supòsits en què podria incloure's el pres mort a Lledoners.

Al marge de qüestions burocràtiques de l'administració de justícia i de l'actitud que hagin pogut tenir els serveis mèdics del centre, el cas de Lluís Dalmau ha estat més dramàtic encara per la falta de recursos del pres, que darrerament li havien impedit invertir prou diners en un advocat que s'aboqués en aquesta causa, segons confirma la seva companya. Ella mateixa també va fracassar en els intents d'ajudar el seu company. Va enviar infinitat de cartes, recursos i sol·licituds a diverses instàncies perquè s'estudiés la concessió del tercer grau o el trasllat a un hospital penitenciari. Però en no ser la seva representant legal, totes les sol·licituds van ser arxivades.

Un final tràgic per a una persona, que malauradament no és l'excepció.